

18.8.2020

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Asia: Lausunto (VN/14924/2020) luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi koirien tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta

Eläinlääkäriliitto kannattaa pakollista koirien tunnistusmerkintää ja rekisteröintiä.

Velvollisuus tunnistusmerkitsemisestä ja rekisteröinnistä on asetettu koiran haltijalle eikä omistajalle, mitä liitto pitää hyvänä asiana. Liitto ehdottaa, että rekisteriin olisi kuitenkin merkittävä tieto sekä koiran haltijasta että sen omistajasta. Tämä auttaisi eläinsuojeluvalvonnassa. Jos koira otetaan viranomaispäätöksellä pois omistajalta, olisi kaikkien kannalta hyvä saada rekisteristä helposti selville, onko koiralla toinen omistaja. Myös kaikenlaisissa riita-asioissa tästä olisi apua, kun viranomaiset näkisivät rekisteristä, kenellä on oikeuksia asiassa. Myös viranomaisilla pitää olla pääsy katsomaan rekisteritietoja.

Mikrosirun asettamiseen pätevä henkilö ja siihen vaadittava koulutus tulisi määritellä. Mikrosirun asettaminen tehdään yleensä hyvin pienille, vain muutamien viikkojen ikäisille pennuille ja kyseessä on invasiivinen, eläinlääkinnällinen toimenpide, joka voi myös aiheuttaa pikkupennulle vakavaa vahinkoa. Julkisuudessa on ollut joitakin tapauksia, joissa siru on päätynyt jopa selkäydinkanavaan tai kallon sisälle ydinjatkokseen. Tällä hetkellä tunnistusmerkitsijöiden koulutukseen kuuluu vain muutamia sirutuksia kokeneemman tunnistusmerkitsijän valvonnassa. Tunnistusmerkitsijöiden riittävä koulutus ja pätevyys tulisi olla määritelty eläinten hyvinvointilaissa ja toimenpide pitäisi rajata ensisijaisesti eläinlääkärin tehtäväksi. Suurimmalle osalle pentueista tehdään terveystarkastus eläinlääkärin toimesta ennen luovutusta, jolloin mikrosirun asettaminen voidaan tehdä samalla. Huomioitavaa on myös, että mikrosirun asettaja toimii myös osittain viranomaistehtävässä, koska hän todistaa samalla eläimen identiteetin.

Asetusluonnoksessa ei ole mainintaa rekisteri-ilmoituksen maksullisuudesta, vaikka rekisterin on aiempien tietojen perusteella suunniteltu olevan omakustanteinen ja rekisteri-ilmoituksesta perittävän maksu koiran haltijalta. Asetus ja rekisteröintivelvoite koskee erittäin suurta määrää eläinten omistajia. Vaikka rekisteröintimaksu olisi pieni, on hyvä, että eläinten omistajat ovat siitä tietoisia ja maksuperuste tuodaan esille asetuksessa.

Asetusluonnoksessa ei eritellä, kenellä on tiedonsaantioikeus rekisteritietoihin. Laissa määritellään valvontaviranomaiset. Koirien osalta voisi olla tarkoituksenmukaista määritellä asetukseen, mihin tietoihin esimerkiksi löytöeläimistä vastaavilla toimijoilla olisi oikeus. Muuten esimerkiksi löytökoiran tunnistaminen ja

ohjaaminen haltijalleen edellyttää virkaeläinlääkäriin työpöytä ja myös koiran palautuminen kotiin voi viivästyä tarpeettomasti.

Asetusluonnoksen mukaan koiran alkuperämaa tallennetaan rekisteriin, mikä on tervetullut asia.

Pykäläkohtaiset kommentit

3 §

Eläinlääkäriliitto pitää tunnistamisen ja rekisteriin ilmoittamisen siirtymäaikaa ennen 1.1.2023 syntyneille koirille sopivana.

Pykälän mukaan toisesta valtiosta Suomeen pysyvästi saapuvan koiran on oltava tunnistusmerkitty mikrosirulla ja koira on ilmoitettava Suomessa rekisteriin neljän viikon kuluessa saapumisesta, tai ennen koiran luovuttamista uudelle haltijalle, jos luovutus tapahtuu ennen neljän viikon määräaikaa.

Erilaiset järjestöt ja myös ulkomaiset pentutehtailijat tuovat koiria maahan siten, että haltija vaihtuu heti lentokentällä tai satamassa. Liitto katsoo, että rekisteriin pitäisi aina merkitä sekä koiran tuoja että sen seuraava haltija riippumatta siitä, milloin haltija vaihtuu. Näin valvonnassa päästäisiin kiinni laittomiin tuonteihin ja kaupallisen tuonnin ehtojen täyttymisen ja pentutehtailun valvontaan. Ei saa olla riittävää, että koiran Suomessa vastaanottava uusi haltija löytyy rekisteristä, mutta tuoja katoaa viranomaisilta.

Jos koira luovutetaan heti maahan saapuessa uudelle haltijalle, voi olla haastavaa ilmoittaa koira Suomessa rekisteriin ennen luovutusta.

Koiran ostajan pitäisi helposti ja ilman turhaa viivettä voida tarkistaa, että koira on rekisteröity. Muuten uuden asetuksen avulla ei voida riittävästi puuttua koirien laittomaan tuontiin, koska monet ihmiset uskovat myyjän sanaan koiran asianmukaisesta rekisteröinnistä.

5 § ja 6 §

Tunnistustodistukseen ja edelleen rekisteriin kootaan asetusluonnoksen perusteella vain minimimäärä tietoa pelkästään yksilön tunnistamisen tarpeisiin. Perustettavaan rekisteriin pitäisi kuitenkin toteuttaa tai varata mahdollisuus laajempaan tallennukseen. Lisätiedoilla voitaisiin parantaa viranomaisten toimintaedellytyksiä ja edistää kustannustehokkaasti eläinten hyvinvointilain ja eläintautilain toteutumista.

Eläinlääkäriliitto ehdottaa seuraavia lisäyksiä:

1. Tietoihin tulisi lisätä koiralle myönnetyn lemmikkieläinpassin numero ja sen myöntämispäivämäärä. Tällöin esimerkiksi koiran rokotusstatus yhdistyisi passin kautta tunnistustietoihin. Menettely estäisi myös väärinkäytöksiä esimerkiksi koiran alkuperän suhteen.
2. Uuden eläinten hyvinvointilain myötä koirien jalostusta koskevat ehdot täsmentyvät. Jo voimassa olevan lainsäädännön olisi pitänyt karsia jalostuksesta yksilöt, jotka voivat periä terveyttä tai elinkykyä heikentäviä vikoja tai sairauksia. Tietoa koirien jalostuskelpoisuudesta ei kuitenkaan ole ollut käytettävissä, eikä jalostusta ole voitu valvoa. Eläinten hyvinvointilainsäädäntöön on jo useissa maissa sisällytetty jalostuskieltoja tai edellytyksiä esimerkiksi brakykefaalisten koirien jalostuskäytölle (CFR I. kraniofacial ratio, eläinlääkärintarkastus tai BOAS-arvio, kävelytestitulokset). Jos koira todetaan hyvinvointilain perusteella jalostukseen kelpaamattomaksi, jalostuskielto (ja sen peruste) pitäisi saada merkittävä koiran tunnistusrekisteriin, jolloin jalostuskäyttöä voitaisiin kontrolloida koiran rodusta ja alkuperästä riippumatta.

3. Rekisteriin tulisi voida tallettaa myös tieto eläimen poikkeuksellisesta tautistatuksesta. Tämä olisi käyttökelpoinen keino potentiaalisesti zoonoottisten tautien (kuten leishmanioosi) ja esimerkiksi mikrobilääkkeille resistenttien bakteereitten torjunnassa.

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Katri Kiviniemi

puheenjohtaja

Suomen eläinlääkäriliitto